

АРХИВ
ЗА ПРАВНЕ И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ

ОРГАН БЕОГРАДСКОГ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

УРЕДНИК
Д-р ЂОРЂЕ ТАСИЋ
ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА

КЊИГА ДВАДЕСЕТСЕДМА

БЕОГРАД
ИЗДАЊЕ НАСТАВНИКА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА
УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
Краља Александра ул., 69
1940

САДРЖАЈ

1-6 БР. КЊ. ХЛ (LVII) ДРУГО КОЛО

Слободна сарадња правника, од д-ра Ђорђа Тасића 89

СОЦИОЛОГИЈА

- 1) Политичка социологија, од д-ра Ђ. с. Слободана Јовановића 1
- 2) Постанак приватне земљишне својине у нас, од Сретена Вукосављевића 91
- 3) Стварање нације у америчкој федерацији, од д-ра Јована Ђорђевића 206
- 4) Вођи и учесници првог устанка, од Драгослава Јанковића 299

ФИЛОЗОФИЈА ПРАВА И ОПШТА ТЕОРИЈА ПРАВА

- 1) Демократско природно право у политичкој и правној филозофији Боже Грујовића, од Рада Вл. Радовића 40
- 2) Аналогија и дело Живана Спасојевића, од д-ра Божидара С. Марковића 185
- 3) Метода и право (Са гносеолошког гледишта), од д-ра Стевана Живадиновића 217
- 4) Теорија и пракса, од д-ра Ђорђа Тасића 273
- 5) Либерално природно право у политичкој филозофији Јована Стејића и Димитрија Давидовића, од Рада Вл. Радовића 449

ГРАЂАНСКО ПРАВО И ПОСТУПАК

- 1) Породица и наследство, од д-ра Бранислава Недељковића 8
- 2) Улога судске праксе и њено обрађивање, од д-ра Божидара С. Марковића 100
- 3) Аналогија и дело Живана Спасојевића, од д-ра Божидара С. Марковића 185
- 4) Надлежност за дозволу и провођење привремених наредаба, од д-ра Адама П. Лазаревића 191
- 5) О језику у Предоснови Грађанског законика за Краљевину Југославију, од д-ра Ђ. с. Живојина М. Перића 369
- 6) Један поглед на данашње стање материје облигационих уговора, од д-ра Борислава Т. Благојевића 436

КРИВИЧНО ПРАВО И ПОСТУПАК

- 1) Питање организације, надлежности и поступка судова за малолетнике у позитивном законодавству, од д-ра Тихомира Васиљевића 26
- 2) Застарелост по Војном крив. законнику, од Милије Н. Булатовића 308
- 3) Немачко кривично право и рат, од Александра Маклецова 391

ДРЖАВНО, УСТАВНО И АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО

- Члан 116 Устава и Уредба о Бановини Хрватској (У светлости теорије о тумачењу), од д-ра Радомира Лукића 113

МЕЂУНАРОДНО ЈАВНО ПРАВО

Италијанско ратно право, од д-ра Илије Пржића 420

ЦРКВЕНО ПРАВО

Изједначење државног верског законодавства, од Сергија Троицког . . . 372

ТРГОВАЧКО, МЕНИЧНО И СТЕЧАЈНО ПРАВО

Управљање пословима привредне задруге, од д-ра Милана Шкерља . . . 277

ЕКОНОМСКЕ И ФИНАНСИСКЕ НАУКЕ

Фискални односи у савезној држави, од д-ра Јована Ст. Ловчевића . . . 397

ИСТОРИЈА СРБА У XIX ВЕКУ

Инструкција првом дипломатском претставнику у Србији кнеза Милоша, од д-ра Алексе Ивића 388

СТАЛЕШКИ ПРОБЛЕМИ

Питање адвокатских приправника, од д-ра Ђорђа Тасића 465

ПРЕГЛЕД НОВИЈЕГ ЗАКОНОДАВСТВА

- 1) Бзновина Хрватска, од д-ра Милана Владисављевића 130
- 2) Карактеристике новог изборног система, од Љубомира Радовановића . . . 314
- 3) Прописи о организацији банске власти, о бановинским службеницима, о управном суду и о рачунском суду Бановине Хрватске, од д-ра Николе С. Стјепановића 466

ЕКОНОМСКО-ФИНАНСИСКА ХРОНИКА

- 1) Сузбијање скупоте и контрола цена, од д-ра Мија Мирковића 49
- 2) Најновије измене у Закону о непосредним порезима, од д-ра Љубомира С. Дуканца 139
- 3) Спољна трговина неутралних земаља, од д-ра Јована Михаиловића 228
- 4) Уредба о финансирању бановине Хрватске од 30 марта 1940 год., од д-ра Љубомира С. Дуканца 320
- 5) Уговорна одредба о роковима отказа за подизање улога, од д-ра Милана Тодоровића 477
- 6) Организација контроле цена, од д-ра Мија Мирковића 480

МЕЂУНАРОДНО-ПРАВНА ХРОНИКА

- 1) Будуће обезбеђење мира, од д-ра Милете Ст. Новаковића 135
- 2) Нова установа аташеа за штампу, од д-ра Михаила Станковића 484

СТРАНИ ПРАВНИ ЖИВОТ

- 1) Интересантни случаји из француске јуриспруденције, од д-ра Драгољуба Аранђеловића 144
- 2) Нови грчки Грађански законик, од д-ра Бранислава М. Недељковића . . . 318

АДМИНИСТРАТИВНА ХРОНИКА

- 1) Може ли се водити успешно административни спор и због повреде само формалних прописа, од д-ра Николе С. Стјепановића 54
- 2) О стављању правноснажних управних аката ван снаге, од Љубомира Радовановића 233
- 3) Нови таксени режим код Државног савета и управних судова, од Љубомира Ж. Јевтића 325
- 4) О ништавности административних одлука по изричним законским прописима, од Светозара Аџића 488

СУДСКА ХРОНИКА

1) Државни савет и § 20 Извршног поступка, од д-ра Радоја Вукчевића	56
2) Реквизиције извршене од стране српске и црногорске војске за време прошлог рата нису обухваћене Уредбом о накнади ратне штете, од д-ра Видана О. Благојевића	58
3) За искључење из наслеђа по § 480 ГЗ тражи се да је лице извршило више крађа, харања и друга злочинства, а не само једну крађу, од Јована Д. Смиљанића	62
4) Кућевласник не одговара ако се станар повреди зато што двориште није осветљено, од Ивана Д. Петковића	63
5) У случају превременог иселења закупац је обавезан на плаћање закупне цене све до истека уговореног рока, а од воље закуподавца зависи да ли ће закупно добро за то време издати другом лицу или не, од Петра Д. Вучковића	65
6) Мораторни интерес признат решењем Министарског савета по § 930 а. ГЗ а не по § 928 д. ГЗ, од д-ра Видада О. Благојевића	148
7) Конкубинат није исто што и бракоразводни узрок прељуба, према Брачним правилима, од Јове Давидовића	149
8) Предлог за доношење пресуде због пропуштања, кад има приговора из § 334 ГРПП, може се поднети тек пошто се ти приговори правноснажно одбаце, од Јована Д. Смиљанића	151
9) Примена § 471 ГСП долази у обзир само при извршењу уговора а не и у тренутку закључења уговора о отуђењу земље, од Ивана Д. Петковића	153
10) Муж је по сили закона овлашћен да и без особеног пуномоћија изјављује у име своје жене приговоре и правне лекове у грађанским парницама, од Петра Д. Вучковића	155
11) Пропис § 273 од. 1 КЗ инкриминише полно општење са женским лицем испод 14 година, без обзира на владање и пристанак женског лица, од Јована Д. Смиљанића	156
12) Да ли власник куће одговара ако се његов станар повреди зато што двориште није осветљено?, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	235
13) Да ли су грађански судови, при решавању брачних спорова, везани ранијом пресудом католичког црквеног суда?, од д-ра Драгутина Томца	237
14) Старалац пописаног имања који своју законску дужност није уредно обављао одговара по §§ 800 и 805 ГЗ само за половину штете, ако је оштећени пропустио да га на незаконитости у управи благовремено упозори, од д-ра Радоја Вукчевића	242
15) Иако ванбрачно дете није у црквеним књигама уведено на име презумптивног оца, ипак може другим доказним средствима утврђивати да га је отац пред свештеником признао за своје, од Тихомира М. Ивановића	244
16) У случају да се материјалне прилике измене, може се тражити повећање законског издржавања деце, од Иван Д. Петковића (Са примедбом д-ра Ђорђа Тасића)	246
17) И због делимичне неисплате куповне цене продавац може тражити раскинуће уговора, и то по § 656 а не по § 553 ГЗ, од Николе Срзентића	248
18) Удовичко уживање и брачна верност, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	329
19) Задруга постоји између пунолетних и малолетних сродника и за образовање такве задруге не тражи се пословна способност малолетника, од Јована Д. Смиљанића (Са примедбом д-ра Бранислава М. Недељковића)	331
20) Кад застари тужба за неправедно обогаћење по меници, онда престају све обавезе акцептанта, од Ивана Д. Петковића	334
21) Својинску тужбу за непокретност може подићи само онај који је у књиге јавне као сопственик уведен, од Ивана Д. Петковића	336
22) За утврђивање државних потраживања, која проистичу из службених односа, надлежне су управне власти а не редовни судови и она се	

	могу административним путем наплаћивати из службеничких активних односно пенз. принадлежности, од Јовице Б. Мијушковића	338
23)	Застарелост водоводних такса Београдске општине, од Родољуба С. Конића	340
24)	У предметима извршења странке заступане адвокатом немају право на накнаду трошкова по правилнику о наградама адвоката, од Миодрага В. Раденковића (Са примедбом д-ра Видана О. Благојевића)	341
25)	Случај аналогije у нашем Крив. законуику, од д-ра Ђорђа Тасића	490
26)	Један случај праведне нужне одбране без прекорачења, од Јована Д. Смиљанића (Са примедбом д-ра Ђорђа Тасића)	491
27)	Право Општине града Београда на тужбу за наплату водоводне и тротоарске таксе застарева за пет година, — § 33 ст. 1 Закона о таксама, од д-ра Видана О. Благојевића	493
28)	Да ли има службеник коме су поверени послови више врсте право на награду за прековремени рад?, од Леонида Таубера	496
29)	Власник ресторана непосредно је одговоран за штету насталу због покварене хране, од Ивана Д. Петковића	499
30)	Држава не одговара за штету коју причини доношењем закона, ако у самом том закону није изречно предвиђена одговорност за накнаду, од Николе Срзентића (Са примедбом д-ра Ђорђа Тасића)	501
31)	Ако услов није испуњен, уговорна страна није дужна да изврши условну обавезу, иако је она спречила да услов наступи, од Николе Срзентића (Са примедбом д-ра Божицара С. Марковића)	504
32)	Рок за тражење повраћаја у пређашње стање, од Јована М. Јовановића (Са примедбом д-ра Адама П. Лазаревића)	507

КЊИЖЕВНИ ПРЕГЛЕД

1)	У бризи за сељачки југоисток Европе (Поводом некојих публикација о овом проблему), од д-ра Мија Мирковића	67
2)	Јесу ли теорије Ј. Цвијића о динарском типу и Ст. Станојевића о државотворности Срба расистичке?, од д-ра Ђорђа Тасића	342
3)	Италијанска књижевност из кривичног права, од д-ра h. c. Живојина М. Перића	509

ОЦЕНЕ И ПРИКАЗИ

1)	Loukitch (R. D.), La force obligatoire de la norme juridique et le problème d'un droit objectif, од д-ра Ђорђа Тасића	71
2)	Erim (I. H.), Le positivisme juridique et le droit international, од д-ра Борислава Т. Благојевића	72
3)	Heinze (Dr. K.), Verbrechen und Strafe bei Friedrich Nietzsche, од Александра Маклецова	74
4)	Frascona (J. L.), Visit, Search and Seizure on the High Seas, од д-ра Милете Новаковића	75
5)	Wagner (Dr. Lj. S.), Der gefährliche Verbrecher im deutschen, jugoslawischen und italienischen Strafrecht, од д-ра Тихомира Васиљевића	78
6)	Obradović (S. D.), La politique commerciale de la Yougoslavie, од д-ра Љубомира С. Дуканца	79
7)	Ивковић (П.), Наши фискални монополи, од д-ра Љубомира С. Дуканца	80
8)	Bouthoul (G.), La population dans le monde, од д-ра Саве Пантелића	81
9)	Ђорђевић (д-р Ј.), Јавно мњење, од д-ра h. c. Слободана Јовановића	156
10)	Kraljević (N.), La portée théorique du glissement du Droit vers la Sociologie, од д-ра Ђорђа Тасића	159
11)	Horvat (Dr. M.), Vona fides u razvoju rimskoga obligacionoga prava, од д-ра Борислава Т. Благојевића	161
12)	Мирковић (М.), Аграрна политика, од д-ра Љубомира С. Дуканца	163
13)	Миркић (Д-р инж. М. М.), Економски развој у Србији од досељења Срба до ослобођења од Турака, од д-ра Гојка Грђића	165
14)	Nikolajević (Dr. B.), La repression de la fraude fiscale en matière successoriale, од д-ра Тихомира Ј. Марковића	167

15) Marie-André (Dr. S.), La femme noire en Afrique occidentale, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	168
16) Поводом једног приказа, од д-ра Јураја Кулаша	168
17) Бугарски-Златић (Д-р Г. Т.), Енглеска кабинетска влада, од д-ра Ђорђа Тасића	249
18) Балтић (Д-р А.), Општа теорија о појму јавних службеника, од д-ра Ђорђа Тасића	250
19) Djokitch (Dr. S.), La neutralité et le national-socialisme, од д-ра Илије Пржића	251
20) Svetković (Dr. M. V.), Der Schutz nationaler Minderheiten in Jugoslawien, од д-ра Илије Пржића	253
21) Maurović (Dr. I.), Nastojanje i pokušaj da se reformira Opći građanski zakonik, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	254
22) Мирковић (М.), О двадесетогодишњици наше аграрне реформе, од д-ра Љубомира С. Дуканца	255
23) Loriga (F.), L'evoluzione della funzione normativa delle associazioni sindacali, од д-ра Љубомира Дуканца	256
24) Weddigen (Dr. W.), Allgemeine Finanzwissenschaft, од д-ра Тихомира Ј. Марковића	257
25) Куколеча (С.), Картели и њихов значај за југословенску привреду, од д-ра Гојка Грђића	257
26) Мићић (З.), Наша културна политика, од д-ра Драгољуба Аранђеловића	258
27) Сењобос (Ш.), Упоредна историја европских народа, од д-ра Јована Ђорђевића	260
28) Grossman (R. H. S.), Government and the Governed, од Ђуре М. Нинчића	262
29) Јанковић (Драгослав), Социолошки преглед (I књига)	346
30) Живковић (Д-р Р. Љ.), Проблем правне природе уговора о раду, од д-ра Божидара С. Марковића	347
31) Сагадин (Д-р Ст.), Управно судство, од д-ра Данила Ј. Данића	350
32) Waciórski (J.), Le terrorisme politique; V. Solnar, Ženevske konvence proti terorizmu, од Александра Маклецова	351
33) „La vie juridique des peuples": Turquie, од д-ра Мехмеда Беговића	352
34) Schmitt (C.), Völkerrechtliche Grossraumordnung mit Interventionsverbot für raumfremde Mächte, од д-ра Милорада М. Симоновића	355
35) Кадрагић (Инж. А. М.), Наша поморска привреда и поморски кредит, од Владимира Розенберга	357
36) Pigou (G.), Néo-libéralisme, néo-corporatisme, néo-socialisme, од Радоша Стаменковића	358
37) Мартинац (Д-р Б. М.), Право и држава у нормативној доктрини Феликса Шомла, од д-ра Ђорђа Тасића	514
38) Calamandrei (P.), Eloge des juges, écrit par un avocat, од д-ра Ђорђа Тасића	516
39) Pribichevich (St.), The Saga of Southeastern Europe, од д-ра Јована Ђорђевића	518
40) Ђетваји (Д-р Д. П.), Развој међународног уговорног капацитета Србије у XIX веку, од д-ра Илије Пржића	519
41) Doubokovitch (N.), Relations italo-yougoslaves de 1914, од д-ра Илије Пржића	521
42) Reber (Dr. K.), Das Notrecht des Staates; die schweizerische Verfassungspraxis, Notrecht und Verfassungsrecht, die gesetzgebungs-politische Aufgabe, од д-ра Радомира Д. Лукића	521
43) Живановић (Д-р Т.), Основни проблеми кривичног и грађанског процесног права (поступка), од д-ра Тихомира Васиљевића	525
44) Robert (P.), La politique d'isolement économique, од д-ра Јована Михаиловића	528
46) Д-р Ф. Подбрежник—инж. Ж. Протић, Припрема привреде за рат, од д-ра Јована Михаиловића	530
46) Hansen (A. H.), Full Recovery or Stagnation?, од д-ра Тихомира Ј. Марковића	531

47) Mihailovitch (Y.), L'Industrialisation des pays agricoles et les échanges internationaux, од д-ра Љубомира С. Дуканца	533
48) Извоз стоке и задругарство, од д-ра Љубомира С. Дуканца	534
49) Schumpeter (J. A.), Business Cycles: A Theoretical, Historical and Statistical Analysis of the Capitalistic Process, од д-ра Николе Мирковића	536
50) Hedemann (J. W.), Deutsches Wirtschaftsrecht, од д-ра Ханса Бауера	537

НЕКРОЛОГ

Д-р Милета Ст. Новаковић	263
------------------------------------	-----

БЕЛЕШКЕ

1) Читаоцима „Архива“	84
2) Скупштина Друштва за социологију и друштвене науке	84
3) Исправка	85
4) Смрт Селестена Буглеа, од д-ра Јована Ђорђевића	170
5) Један јубилеј: проф. John Wigmore (Chicago), од д-ра h. c. Живојина М. Перића	172
6) За боље обрађивање наше судске праксе, од д-ра Божидара С. Марковића	177
7) Овогодишњи Светосавски темати	178
8) Педесет година Софиског универзитета, од д-ра Илије Пржића	266
9) Расправа Г. проф. Живојина М. Перића о југословенској савезној држави, од д-ра Јована Ђорђевића	268
10) Средње класе код Јужних Словена (Dragoljub Yovanovitch: Les classes moyennes chez les Slaves du Sud), од д-ра Љубомира С. Дуканца	268
11) Од Уредништва	360
12) In memoriam: John A. Hobson, од д-ра Тихомира Ј. Марковића	361
13) Успомени великог филантропа (Поводом 150-годишњице смрти Џона Ховарда), од Александра Маклецова	362
14) Бревијар Павла Анђала	364
15) Овогодишњи Светосавски темати на Правном факултету у Суботици	365
16) Смрт адвоката Боре Поповића, од д-ра Ђорђа Тасића	539
17) Анкета Господарске слоге, Најнужније народне потребе, од Драгослава Јанковића	539
18) Конференција о утицају Европског рата на пољопривреду, од д-ра Николе Мирковића	540
19) Први земаљски конгрес адвокатских приправника	541
ПРЕГЛЕД ЧАСОПИСА	85, 179, 270, 366, 541
НОВЕ КЊИГЕ	87, 184, 272, 368, 543

САРАДНИЦИ „АРХИВА“

Аранђеловић, д-р Драгољуб	144, 168, 235, 254, 258, 329
Ацић, Светозар	488
Бауер, д-р Ханс	537
Беговић, д-р Мехмед	352
Благојевић, д-р Борислав Т.	72, 161, 181, 271, 366, 436
Благојевић, д-р Видан О.	58, 148, 341, 493
Булатовић, Милија Н.	308
Василевић, д-р Тихомир	26, 78, 525
Владисављевић, д-р Милан	130
Вукосављевић, Сретен	91
Вукчевић, д-р Радоје	56, 242
Вучковић, Петар Д.	65, 155
Грђић, д-р Гојко	165, 257
Давидовић, Јово	149
Данић, д-р Данило Ј.	350
Дуканац, д-р Љубомир С.	79, 80, 86, 139, 163, 183, 255, 256, 268, 271, 320, 533, 534
Ђорђевић, д-р Јован	170, 206, 260, 268, 518
Живадиновић, д-р Стеван	217
Ивановић, Тихомир М.	244
Ивић, д-р Алекса	388
Јанковић, Драгослав Р.	299, 346, 539
Јевтић, Љубомир Ж.	325
Јовановић, Јован М.	507
Јовановић, д-р h. c. Слободан	1, 156
Конић, Родољуб С.	340
Кулаш, д-р Јурај	168
Лазаревић, д-р Адам П.	191, 507
Ловчевић, д-р Јован	397
Лукић, д-р Радомир	113, 521
Маклецов, Александар	74, 351, 362, 391
Марковић, д-р Божидар С.	100, 177, 185, 347, 504
Марковић, д-р Тихомир Ј.	167, 257, 361, 531
Мијушковић, Јовица Б.	338
Мирковић, д-р Мијо	49, 67, 480
Мирковић, д-р Никола	536, 540
Михаиловић, д-р Јован Т.	228, 528, 530
Недељковић, д-р Бранислав М.	8, 318, 331
Нинчић, Ђура М.	262
Новаковић, д-р Милета Ст.	75, 135
Пантелић, д-р Сава	81
Перић, д-р h. c. Живојин М.	172, 369, 509
Петковић, Иван Д.	63, 153, 246, 334, 336, 499
Пржић, д-р Илија А.	251, 253, 266, 420, 519, 521
Раденковић, Миодрог В.	341
Радовановић, Љубомир	233, 314
Радовић, Раде В.	40, 449
Розенберг, Владимир	357
Симоновић, д-р Милорад М.	355
Смиљанић, Јован Д.	62, 151, 156, 331, 491
Срзентић, Никола	248, 501, 504
Стаменковић, Радош	358
Станковић, д-р Михаило	484
Стјепановић, д-р Никола С.	54, 466
Тасић, д-р Ђорђе	71, 89, 159, 246, 249, 250, 273, 342, 465, 490, 491, 501, 514, 516
Таубер, Леонид	496
Тодоровић, д-р Милан	477
Томац, д-р Драгутин	237
Троицки, Сергије	372
Шкерљ, д-р Милан	277